

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 18 czerwca 2018 r.

Poz. 3897

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR NPIL.4131.4.63.2018 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 15 czerwca 2018 r.

w sprawie zmiany nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 w związku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r., poz. 744 z późn. zm.), dalej jako „ustawa”

zarządza się, co następuje:

§ 1. Dokonuje się zmiany nazwy ulicy "**Jana Majewskiego**" (47328) położonej na terenie Miasta Dąbrowa Górnicza, na całym jej przebiegu, na "**Oddziału AK Ordona**".

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Prezydentowi Miasta Dąbrowa Górnicza.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

§ 4. Zarządzenie podlega wykonaniu począwszy od dnia wejścia w życie.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. W przypadku niewykonania tego obowiązku w ww. terminie tj. do dnia 2 września 2017 r. właściwy wojewoda ma obowiązek wydania zarządzenia zastępczego, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął wyżej wskazany termin. Wydanie ww. zarządzenia zastępczego, zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy winno zostać poprzedzone uzyskaniem opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z przepisem art. 1.

W przedmiotowej sprawie Wojewoda Śląski pismem Nr NPIL.4100.299.2017 z dnia 18 października 2017 r. zwrócił się do Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza z prośbą o udzielenie informacji odnośnie nazwy ulicy Jana Majewskiego, podlegającej zmianie na podstawie ustawy, wnioskując o wyjaśnienie:

1. jaką postać upamiętnia nazwa ww. ulicy,

2. kto i kiedy nadał tej ulicy nazwę; w przypadku, gdy była to Rada Miasta Dąbrowy Górniczej (ew. Rada Narodowa), wnosząc dodatkowo o przesłanie do organu nadzoru uchwały w przedmiotowej sprawie wraz z uzasadnieniem.

W odpowiedzi na wskazaną korespondencję Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza pismem z dnia 23 października 2017 r. o znaku: BRM.033.1.2017 przekazał kopię uchwały Nr XIX/58/77 Miejskiej Rady Narodowej w Dąbrowie Górniczej z dnia 30 czerwca 1977 r. w sprawie: zmiany nazewnictwa ulic, placów i osiedli na terenie miasta Dąbrowy Górniczej, dotyczącej m.in. nadania nazwy ul. Jana Majewskiego.

Wojewoda Śląski realizując wymóg wynikający z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 3 ustawy, pismem z dnia 16 listopada 2017 r. Nr NPII.4100.299.2017 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii dotyczącej zgodności nazwy ulicy "Jana Majewskiego" położonej na terenie Miasta Dąbrowa Górnicza z art. 1 ustawy.

W dniu 5 czerwca 2018 r. Wojewodzie Śląskiemu została doręczona opinia Nr BUW-940-11(86)/18 wskazująca, że w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej nazwa ulicy "Jana Majewskiego" jest niezgodna z art. 1 ust. 1 ustawy. W ww. opinii podniesiono: „*Jan Majewski (1894-1956) - działacz komunistyczny. Od 1920 r. był działaczem Komunistycznej Partii Robotniczej Polski, a następnie Komunistycznej Partii Polski - sekcji polskiej Międzynarodówki Komunistycznej (Komiternu) z siedzibą w Moskwie. Wchodził w skład Komitetu Okręgowego KRRP Zagłębia Dąbrowskiego. Za działalność komunistyczną aresztowany i osadzony w więzieniu w Mysłowicach. W 1928 r. był delegatem na VI Kongres Komiternu (Międzynarodówki Komunistycznej). W okresie okupacji niemieckiej wstąpił do utworzonej z rozkazu Stalina komunistycznej Polskiej Partii Robotniczej. Po wkroczeniu Armii Czerwonej do Zagłębia pełnił funkcję przewodniczącego w utworzonej przez komunistów Gminnej Radzie Narodowej w Strzemieszycach oraz przewodniczącego lokalnej organizacji PPR. Po krótkim okresie pracy jako etatowy pracownik Komitetu Powiatowego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Będzinie został kierownikiem komórki współzawodnictwa pracy w kopalni "Kazimierz".*

Jednocześnie Wojewoda Śląski ustalił, że Jan Majewski pracując w kopalni "Kazimierz" złożył legitymację partyjną PZPR nie mogąc pogodzić swoich ideałów politycznych z istniejącymi praktykami w PZPR. Ze względu na zły stan zdrowia przeszedł na rentę inwalidzką. Zmarł w Strzemieszycach i tam jest pochowany.

Wojewoda Śląski w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii, uznając konieczność zmiany nazwy ulicy "Jana Majewskiego", jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy. Niewątpliwie życiorys Jana Majewskiego wskazuje na to, że jest on postacią symbolizującą i propagującą idee komunizmu, jak również osobą symbolizującą represyjny, autorytarny i niesuverenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989. Także zajmowanie ww. stanowisk oraz pełnienie funkcji stanowiło symbolizowanie i propagowanie komunizmu, a okoliczności związane z ideologią prezentowaną przez PZPR należy uznać za fakty notoryjne.

Wojewoda Śląski pismem z dnia 16 listopada 2017 r. Nr NPII.4100.299.2017 zwrócił się do Prezydenta Miasta Dąbrowa Górnicza z prośbą o podanie propozycji nowej nazwy ww. ulicy, adekwatnej do nazw ulic, które położone są w najbliższej okolicy. Pismem nr BRM.0014.7.101.2017 z dnia 23 listopada 2017 r. Przewodnicząca Rady Miejskiej w Dąbrowie Górniczej nie zaproponowała konkretnej nazwy, pozostawiając to kompetencji Wojewody.

W związku z tym, iż w pobliżu znajdują się ulice o różnych nazwach wybrano nową nazwę ulicy: "Oddziału AK Ordon".

Zgodnie z ogólnie dostępnymi źródłami: oddział partyzancki został założony przez starszego sierżanta Jana Henryka Milтона (pseudonim ORDON) w 1941 r. w Strzemieszycach. „*Skupiał początkowo kilku „spalonych” i poszukiwanych przez Niemców ludzi, należących do organizacji odwetowych. Pierwszymi partyzantami byli Waclaw Hejczyk ps. „Sęp”, Jerzy Tajer, Kazimierz Sroka, Bogdan Sokół, Edward Frydrych ps. „Sztynny” i Pochalski. Grupa ta w 1943 r. liczyła już ok. 30 osób. Podporządkowana była Inspektoratowi AK Sosnowiec. Początkowo ich działalność obejmowała tylko gromadzenie broni, żywności i umundurowania niemieckiego. Stopniowo ulegała rozszerzeniu, tak, jak i teren ich działania. Obejmował on Zagłębie, a po stronie Generalnego Gubernatorstwa okolice sięgające aż po Ojców. Tam też była jedna z „ziemianek” partyzanckich. Działanie grupy szczególnie w 1943 r. dawało się mocno we znaki okupantowi. Nie sposób wymienić wszystkich akcji skierowanych przeciwko Niemcom. Świadkowie odeszli do wieczności, a i w dokumentach nie ma wiele na ten temat. Według historyków, te najbardziej znaczące to: opanowanie posterunku Grenzschtzu w Zedermanie i zdobycie broni; obluźowanie szyn na trasie Sławków-Bukowno i ostrzelanie posterunków policji kolejowej; wykolejenie pociągu z rudą pomiędzy Sławkowem a Olkuszem; zniszczenia silników samolotowych na wagonie w Szczakowej; zniszczenie urzędu celnego w Trzebini; przejęcie 172 tys. marek z konwoju „Drezdner Banku” w Sosnowcu, przeznaczonych na wypłatę pracownikom kop. Hr. Renard; zniszczenie magazynów żywności u zakonnic w Strzemieszycach; opanowanie magazynu broni Wehrmachtu*

w Szczakowej; wykonanie wyroków śmierci na konfidentach gestapo: Kosibeju ze Strzemieszyc, Wieczorku z Zawiercia, Wacławie Wójciku i sołtysie Grybskim ze Strzemieszyc; dokonanie również nieudanego zamachu na Witkowskiego z Sosnowca; wymierzenie kary chłosty M. Padziurze w Borze Biskupim.

We wrześniu 1943 roku, w akcji likwidacji grupy udział wzięła cała żandarmeria i policja z Olkusza oraz powiatu olkuskiego, Sławkowa, kompania szkoły policyjnej w Maczkach, orkiestra policyjna, oddział policji kryminalnej i gestapo z Sosnowca. Za pomoc partyzantom spalono w Strzemieszycach dom wraz z Bronisławą Heliak i jej dwójką dzieci". (zob. http://www.spisak.idabrowa.pl/aktualnosc-11-129461-grupa_ordona.html).

Nie ulega wątpliwości, że Oddział AK Ordona jest godny upamiętnienia poprzez nadanie nazwy ulicy.

Reasumując, wydanie zarządzenia zastępczego, w sprawie zmiany nazwy ulicy z "Jana Majewskiego" na "Oddziału AK Ordona" należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Na podstawie art. 5 ust. 1 i ust. 2 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat. Zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Na niniejsze zarządzenie zastępcze, zgodnie z art. 6c ustawy, w związku z art. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki oraz ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2495), służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia zarządzenia, jedynie w przypadku, gdy brak możliwości wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy, wynikał z przyczyn niezależnych od jednostki samorządu terytorialnego.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak